



Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Legjislatura III
Sesioni vjeshtor

Seancë plenare e Kuvendit

P- 048

Prishtinë, më 25 nëntor 2008, në orën 11:0

Ndërtesa e Kuvendit, salla e seancave plenare.

PROCESVERBAL

I SEANCËS PLENARE TË KUVENDIT TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS, TË
MBAJTUR MË 25 NËNTOR 2008

Seancën e kryesoi **Jakup Krasniqi**, Kryetar i Kuvendit, kurse i ndihmoi **Ibrahim Gashi**, anëtar i Kryesisë.

Kryetari konstatoi se në seancë janë të pranishëm 90 deputetë dhe e deklaroi të hapur punën e saj.

Kryetari i njoftoi deputetët se Kryesia e Kuvendit, në marrëveshje me grupet parlamentare, në pajtim me rregullat 6.2 dhe 23 të Rregullores së Punës së Kuvendit, ka përgatitur dhe Kuvendit ia ka paraqitur rendin e ditës për seancën e sotme plenare.

Në fillim të seancës, Kryeministri i Kosovës, **Hashim Thaçi**, i njoftoi deputetët e Kuvendit për konsultimet që kishte pasur me Presidentin e Kosovës për t'iu përgjigjur shqetësimeve të qytetarëve të vendit lidhur me Planin 6 – pikësh, të propozuar nga Sekretari i Përgjithshëm i OKB-së.

Ai paraqiti qëndrimin e institucioneve të Republikës së Kosovës lidhur me të. Statusi i Kosovës është zgjidhur dhe kjo çështje është e mbyllur. Kosova, që nga 17 shkurti 2008, është shtet i pavarur, sovran, demokratik dhe i tillë do të jetë përgjithmonë.

Institucionet e Republikës së Kosovës i kanë dhënë mbështetje, e kanë ftuar dhe do të bashkëpunojnë ngushtë me EULEX-in. EULEX-i do të vendoset në Kosovë ashtu siç e parashikon Kushtetuta e Kosovës, Plani i Ahtisarit dhe mandati nga Bashkimi Evropian.

Kosova ka paraqitur 4 pika të saj, që në fakt paraqesin edhe qëndrimin tonë zyrtar në raport me 6 pikat e propozuara.

Plani 6- pikësh për institucionet e Republikës së Kosovës, për popullin e Kosovës, ka genë, është dhe do të mbetet i papranueshëm dhe i pazbatueshëm në Kosovë.

Pastaj, Kuvendi i zhvilloi punimet me këtë

R e n d d i t e

1. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për Buxhetin e Konsoliduar të Kosovës dhe autorizimin e shpenzimeve për periudhën 1 janar – 31 dhjetor 2009.

Kryetari e ftoi Kryeministrin e Kosovës ta paraqesë para deputetëve të Kuvendit Projektbuxhetin e vendit për vitin 2009.

Kryeministri **Hashim Thaçi** tha se me këtë Projektligj kemi marrë përgjegjësinë e plotë për sigurimin e rritjes ekonomike të Kosovës, mbrojtjen dhe kultivimin e jetesës të të gjithë qytetarëve të vendit. Me këtë buxhet do të përcaktojmë drejtimin e ardhshëm ekonomik të Kosovës.

Buxheti i vitit 2009 shënon rritje mbi 15% në krahasim me Buxhetin e vitit 2008. Me këtë buxhet pushteti lokal është stimuluar me rritje 100% sa i përket grandit të përgjithshëm që reflekton në ngritjen e shpenzimeve kapitale, aty ku përfitojnë më së shumti qytetarët. Kjo rritje është edhe rezultat i instalimit të qeverisjes së mirë, transparente, të sundimit të ligjit dhe të luftës së pakompromis të Qeverisë së Kosovës kundër korrupsionit, krimit të organizuar dhe ekonomisë informale.

Ky projektbuxhet është i mirë për kushtet, rrethanat, mundësitë e shtetit tonë të ri me të cilin po i vëmë bazat për rritje të vazhdueshme ekonomike.

Ne duhet të kuptojmë se Kosova sot nuk i ka resurset financiare për të plotësuar secilën nevojë dhe secilën kërkesë që mund të paraqitet.

Ky projektbuxhet përmban një rritje prej 157.000.000 eurosh në shpenzime, krahasuar me vlerësimet e shpenzimeve për vitin 2008.

Do të shpenzojmë më shumë se 100 milionë euro **për rrugë**. Kjo përfshin 53.000.000 euro për renovimin e rrugëve të vjetra dhe të rrezikshme. Do të vazhdohet me ndërtimin e rrugës Prishtinë-Kaçanik; me auto-rrugën Prishtinë-Pejë, rreth 20 kilometra të reja; me auto-rrugën Prishtinë-Vushtrri-Mitrovicë dhe me projektin madhor Vërmicë-Merdare, që është në përfundim e sipër. Gjithashtu, do të kemi 12.000.000 euro të tjera që do të përdoren për mirëmbajtjen dhe ndërtimin e urave në tërë vendin. Do të investojmë më shumë se 30 milionë euro në ndërtimin e rrugëve të reja, që do t'u sjellin vitalitet ekonomik rajoneve me infrastrukturë të kufizuar transportuese.

Në vitin e ardhshëm do të ndërtojmë apo rinovojmë **rreth 60 shkolla fillore dhe të mesme** në tërë vendin, ku do të shpenzojmë rreth 40 milionë euro për të përmirësuar infrastrukturën arsimore në tërë Kosovën, pos grandit prej 98 milion eurosh që do t'ua japim komunave për arsim.

Janë siguruar mjete të nevojshme për planin e fillimit të kompjuterizimit dhe të informatizimit të të gjitha shkollave në Kosovë.

Po ashtu, po punojmë për të përmirësuar **sistemin tonë shëndetësor**. Kemi rritje të buxhetit mbi 15%, duke mos llogaritur grandet prej 23 milionë eurosh komunave për shëndetësi. Buxheti i Ministrisë së Shëndetësisë do të tejkalojë shumën e tërësishme prej 66 milionë eurosh. Pacientët do të përfitojnë nga oferta më e madhe e barërave esenciale dhe trajnimi i përmirësuar primar.

Spektori i bujqësisë do të jetë prioritet i Qeverisë. Kemi rritje fillestare prej 40% të buxhetit për investime kapitale.

Po ripërtërijmë, po ashtu, edhe zotimin tonë për të mbrojtur dhe **përkrahur komunitetet pakicë të Kosovës**. Buxheti ynë për vitin 2009 drejton apo ka ndarë 8.7 milionë euro për Ministrinë për Komunitete dhe Kthim, 7.5 milionë euro që shkojnë në projektin e konsoliduar për kthim.

Gjithashtu, në kuadër të agjendës shtesë dhe të plotësimit të të gjitha institucioneve shtetërore kemi edhe rreth 60 milionë që do të ndahen për Forcën e Sigurisë së Kosovës, e po ashtu edhe për Ministrinë e Jashtme dhe për Shërbimin Inteligent të Kosovës.

Me këtë buxhet parashihet një rritje e përgjithshme prej 10% për të gjithë shërbyesit tanë civilë dhe pensionet bazike mujore për 12.5%.

Në vitin që vjen do të privatizojmë ndërmarrjet kyçe ekonomike në sektorë të energjisë dhe të telekomunikacionit “Vala 900”, duke nxitur krijimin e vendeve të reja të punës në industrinë private.

Ne jemi zotuar në fillim të qeverisjes sonë për të zgjidhur çështjet e pengesave nga më të ndryshmet, si: përmirësimin e infrastrukturës; avancimin e sistemit tatimor dhe eliminimin e pengesave të tjera me qëllim të mundësimit të një klime sa më të favorshme investuese në dobi të bizneseve dhe të zhvillimit ekonomik në përgjithësi. Në këtë kontekst, Qeveria ka përgatitur dhe dorëzuar në Kuvend, për miratim, një pako prej 4 projektligjesh: për tatimin për vlerën e shtuar; për tatimin e të ardhurave të korporatave; për tatimin e të ardhurave individuale dhe për normën e akcizës.

Ne kemi propozuar uljen e normave tatimore në të ardhurat e korporatave nga 20 në 10% me qëllim që t'i ndihmojmë bizneset për zvogëlimin e kostos së operimit dhe të shtojnë investimet e tyre, ndërsa për të ardhurat individuale dhe pagat kemi propozuar ulje nga 5 në 4%, nga 10% në 8%, nga 20% në 10%. Të hyrat e zvogëluara nga kjo do të kompensohen me ngritjen e performancës në agjencionet mbledhëse dhe me një ngritje të vogël tek tatimet indirekte.

Viti 2008 shënoi vitin e pavarësisë sonë politike, shpresoj dhe besoj se viti 2009 do të bëjë hapa të parë drejt pavarësisë ekonomike të Kosovës.

Projektbuxheti i vitit 2009 është buxheti i Kosovës ndryshe, i Kosovës për qeverisje të mirë, i Kosovës prosperuese, i Kosovës me mirëqenie sociale.

Kryetari ftoi ministrin e Ekonomisë dhe të Financave që ta arsyetojë Projektligjin për Buxhetin e Konsoliduar të Kosovës dhe autorizimin e shpenzimeve për periudhën 1 janar – 31 dhjetor 2009.

Ministri **Ahmet Shala** tha se Projektbuxheti i vitit 2009 është hartuar duke pasur parasysh Kornizën afatmesme të shpenzimeve, që hapë rrugën drejt një rritjeje dhe zhvillimi ekonomik të qëndrueshëm e afatgjatë.

Në vazhdim, ministri Shala shpjegoi në hollësi Projektbuxhetin e vitit 2009. Sipas Projektbuxhetit të propozuar, shpenzimet primare për vitin 2009 arrijnë shumën prej 1.094.300.000 euro. Duke ia shtuar kësaj shume huanë për sektorin e energjisë, shërbimin e pritshëm të borxhit, si dhe rezervën stabilizuese, totali i përgjithshëm arrin në shumë prej **1.430.000.000 euro**, që është rreth 35% të GDP-së.

Ky buxhet ofron një stimulim fiskal për një **rritje** të parashikuar të ekonomisë në nivel prej **6%** gjatë vitit 2009. Parashikimi i të hyrave të rregullta buxhetore llogaritet të jetë 956.000.000 euro. Këto të hyra janë bazuar në faktorët makro-ekonomikë, si në vijim:

- Bruto produkti vendor nominalisht do të ketë një rritje prej 10%;
- Konsumi, rritje 6%;
- Investimet, rritje 27%
- Eksporti, rritje 17%;
- Importi, rritje prej 13%.
- Rritja reale e bruto-produktit vendor është 6%.

Pavarësisht nga rritja e projektuar e të hyrave në raport me vitet paraprake, shpenzimet e planifikuara janë më të larta se të hyrat e projektuara.

Ndryshimit mes të hyrave të rregullta buxhetore dhe totalit të ndarjeve buxhetore, që është 474 milionë euro, planifikohet të mbulohet nga bilanci i akumuluar bankar -249 milionë euro, nga të cilat 131,2 do të jenë nënshpenzim për Buxhetin e vitit 2008. Kthimi i huas së KEK-ut -159,4 milionë dhe nga ndihma e komunitetit ndërkombëtar prej 64,9 milionë euro.

Në Buxhetin e vitit 2009 është përfshirë krijimi i **një rezerve stabilizuese fiskale prej 200 milionë eurosh**.

Në kuadër të shpenzimeve kapitale, ndarjet buxhetore janë bazuar në prioritetet kryesore të Qeverisë së Kosovës. Shuma totale për kategorinë e shpenzimeve kapitale do të jetë rreth 413 milionë euro. Kur kësaj shume i shtohet huaja e KEK-ut, ajo arrin shumën totale prej 493 milionë euro.

Një pjesë e konsiderueshme e buxhetit për shpenzime kapitale, rreth 103 milionë euro, janë dedikuar për infrastrukturën rrugore.

Rreth 38 milionë € janë ndarë për sektorin e arsimit, ku shumica e këtyre mjeteve do të përdoren për ndërtimin e shkollave të reja, dhe mbi 95 milionë € për sektorin e energjisë, mjete të cilat do të përdoren për hapjen e minierës së re të Sibovcit, 80 milionë €, dhe për mirëmbajtjen e rrjetit të shpërndarjes prej 15 milionë €.

Përfitues më i madh janë komunat, përmbi 100% rritje karshi vitit paraprak.

Buxheti i ministrive dhe i organizatave të tjera buxhetore është, si vijon:

Kuvendi i Kosovës, ka zvogëlim 3,3% .

Zyra e Presidentit, ka zvogëlim 4,5%.

Zyra e Kryeministrit, ka zvogëlim 19,5%. Ky është mesazhi më i fortë politik për të gjithë qytetarët e Kosovës se lidershipi i tyre e kupton momentin politik dhe ekonomik të Kosovës.

Ministria e Shërbimeve Publike në vitin 2009, rritje prej 40,6%, viti 2009 karshi vitit 2007, 165,7%.

Ministria e Bujqësisë, rritje 40% në këtë vit.

Ministria e Tregtisë, rritje 59,5% ose në vitin 2007 – 2009, 156%.

Ministria e Shëndetësisë, rritje në këtë vit 14,5%.

Ministria e Kulturës, rritje 17,1%.

Ministria e Arsimit, do ta shihni, në buxhet ka zvogëlim prej 22%, por kjo është sepse ju ka hequr universiteti për disa shpenzime kapitale, por në fakt ka një qëndrueshmëri të njëjtë po thuaj se me vitin e kaluar.

Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale, 1,4%.

Ministria e Administratës dhe Qeverisjes Lokale, 121,5%.

Ministria e Drejtësisë, 6,2%, e kështu me radhë.

Buxheti i propozuar parasheh kursime të theksuara në mallra dhe shërbime, 10% në nivelin lokal dhe 15% deri në 40% në nivelin qendror.

Të gjitha këto masa të lartpërmendura i mundësojnë Qeverisë që të respektojë sa më shumë që është e mundur rregullin fiskal për shpenzimet rrjedhëse të sugjeruar nga Fondi Monetar Ndërkombëtar.

Buxheti i vitit 2009 nuk duhet të shihet si një komponent e ndarë, e shkëputur, e izoluar, por si pjesë përbërëse e një plani dhe kornize afatmesme të zhvillimit ekonomik.

Pastaj, kryetari hapi debatin për shqyrtimin e Projektligjit për Buxhetin e Konsoliduar të Kosovës

Në emër të Komisionit për Buxhet dhe Financa, **Gani Koci** tha se Komisioni ka shqyrtuar paraprakisht Projektbuxhetin e propozuar nga Qeverisë së Kosovës dhe i rekomandon Kuvendit që ta miratojë.

Ky projektbuxhet është hartuar mbi bazën e një politike të re fiskale. Komisioni ka konstatuar se ky projektbuxhet nuk mund të implementohet në qoftë se nuk i paraprinë edhe miratimi i katër ligjeve.

Komisioni për Buxhet nuk i ka cekur vërejtjet e shumta për vetë faktin se gjatë leximit të dytë, bashkërisht me Qeverinë, respektivisht me Ministrinë e Ekonomisë dhe të Financave, do të shikojë se ku është e mundshme brenda këtij kuadri buxhetor të bëhen lëvizje të caktuara dhe të plotësohen kërkesat dhe nevojat e shumë agjencive.

Në emër të Grupit Parlamentar të PDK-së, **Safete Hadërgjonaj**, pasi bëri një analizë të Projektbuxhetit për vitin 2009, tha se e përkrahin atë për t'i mundësuar Qeverisë që t'i realizojë objektivat e veta programore.

Në emër të Grupit Parlamentar të LDK-së, **Haki Shatri** tha se Projektligji për ndarjet buxhetore për vitin 2009 është shqyrtuar dhe analizuar disa herë në disa takime pune nga Grupi Parlamentar i LDK-së. Ne kemi marrë vendim që në seancën e sotme ta votojmë, në parim, këtë projektligj, në mënyrë që t'i hapet rruga e shqyrtimit të tij në komisionin përgjegjës raportues.

Në emër të Grupit Parlamentar të AKR-së, **Bexhet Pacolli** i bëri një vështrim kritik Projektbuxhetit për vitin 2009. Ai propozoi që Projektbuxheti të mos të miratohet sot, por paraprakisht të miratohen katër projektligje, në të cilat mbështetet ky projektbuxhet. Pra, duhet t'i jepet kohë Qeverisë për ta korrigjuar Projektbuxhetin në bazë të vërejtjeve dhe të sugjerimeve që jepen në debatin e sotëm.

Në emër të Grupit Parlamentar të AAK-së, **Ardian Gjini** i bëri një vështrim kritik Projektbuxhetit për vitin 2009, me të cilën kundërshtoi Projektbuxhetin e paraqitur nga Qeveria e Kosovës për vitin 2009.

Në emër të Grupit Parlamentar të LDD-së, **Besa Gaxheri** tha se nuk e mbështetin Projektligjin për buxhetin e vitit 2009, të cilin nuk e mbështet as Fondi Monetar Ndërkombëtar. Ky Projektligj paraqet fontanë dëshirash, i cili vazhdon me të njëjtin ritëm të buxhetit paraprak, si për të hyrat, ashtu edhe për shpenzimet për vitin 2009.

Në emër të Grupit Parlamentar "7+", **Mufera Sinik** tha se mbështetin Projektbuxhetin për vitin 2009. Ajo kërkoi nga Qeveria të investojë më shumë në mjediset ku jetojnë komunitetet, për projektet në fushën e arsimit, të kulturës dhe të aktiviteteve të tjera.

Në emër të Grupit Parlamentar të SLS-së, **Bojan Stojanović** tha se mbështetin Projektbuxhetin për vitin 2009. Ai kërkoi që Qeveria të investojë më shumë në zhvillimin e infrastrukturës dhe të projekteve të tjera në mjediset ku jetojnë komunitetet.

Opinione, vërejtje dhe sugjerime lidhur me Projektbuxhetin e vendit për vitin 2009 dhanë edhe këta deputetë: **Agim Veliu, Numan Baliq, Fatmir Rexhepi, Driton Tali, Synavere Rysha, Naser Rugova, Gani Geci, Lulzim Zeneli, Xhavit Haliti, Berim Ramosaj, Ibrahim Selmanaj, Bajram Kosumi, Riza Smaka, Enis Kervan, Xhezair Murati, Adem Salihaj, Zylfi Merxha, Zef Morina, Myzejene Selmani, Esat Brajshori, Sanije Aliaj, Shkumbin Demaliaj, Njomza Emini, Drita Maliqi, Fatmire Berisha, Suzana Novobrdaliu, Eset Cakolli, Rita Hajzeraj, Armend Zemaj, Flora Brovina, Nurishahe Hulaj, Kaqusha Jashari, Ljulgjeta Shehu, Edita Tahiri, Hajdin Abazi dhe Gjylnaze Sylja**, të cilat janë bashkangjitur në Transkript, i cili është pjesë përbërëse e këtij procesverbali.

Në fund të debatit, Kryeministri **Hashim Thaçi** i falënderoi deputetët e Kuvendit për vërejtjet dhe sugjerimet e dhëna gjatë këtij debati, të cilat duhen të shqyrtohen gjatë procedimit të mëtejshëm të Projektligjit për Buxhetin e Kosovës për vitin 2009.

Kryetari e hodhi në votim Projektligjin për Buxhetin e Kosovës për vitin 2009. Rezultati i votimit ishte, si vijon:

Për-----62,
Kundër----- 7,
Abstenime----- 5.

Kryetari konstatoi se kuvendi i Kosovës, me shumicë votash miratoi, në parim, Projektligjin për Buxhetin e Konsoliduar të Kosovës dhe autorizimin e shpenzimeve për periudhën 1 janar – 31 dhjetor 2009.

Kuvendi ngarkoi Komisionin për Buxhet dhe Financa, si komision përgjegjës dhe raportues, që ta shqyrtojë Projektbuxhetin dhe Kuvendit t’ia paraqesin raportin me rekomandime.

Komisionet e tjera të përhershme dhe ato funksionale mund ta shqyrtojnë Projektbuxhetin e vitit 2009 nga aspekti i fushëveprimit të tyre dhe amendamentet eventuale t’ia paraqesin komisionit përgjegjës raportues.

Kryetari e deklaroi të mbyllur seancën në orën 19:50 minuta

Kryetari i Kuvendit
Jakup KRASNIQI

Përgatiti:
Divizioni i Çështjeve Plenare dhe Procedurale